

דברי חיזוק והתעוררות

מתוך שיעור שנמסר
בט"ו בשבט תשפ"א

נכתב ע"י
אחד השומעים

ניתן להשיג
את הספר דברי חיזוק והדרכה
ואת החוברות בכתובות דלהלן

זכרון יעקב : רח' הזית 2 משפ' גריינמן

בני ברק :

פ. כץ : רח'
גניחובסקי 21
משפ' פרידמן
0527668996

רח' רנזנהיים 7
משפ' גריינמן
0527183997

הלפרין 1
קומה ב'

רבי עקיבא 54
משפ' שכטר

רח' אלחריזי 3
משפ' פוליקמן

חידושי הרי"מ 3
קומה ב'

אחיסמך

הרב י. זילבר 03-6188879
הרב י. קול : 0556792223

אזור הנגב

הרב א. קארני:
0548530503

מודיעין עלית :

הרב א. אייזנר
05331-09964
ניתן להשאיר הודעה

ירושלים

הרב לובצקי
0533147220

תוכן ענינים

- ב ..... מה אנחנו מחפשים
- ג ..... "זכות התורה והתפילה"
- ד ..... להתפלל
- ה ..... להתבונן
- ו ..... בין אדם לחבירו
- ט ..... העיקר לתקן
- י ..... שיר של פגעים

בזמן הגמרא כשקרתה מגיפה או כל צרה מסויימת שלא תבא, הדין הוא כפי שנפסק בשולחן ערוך שגוזרים תענית, וז"ל השו"ע או"ח סימן תקע"ו "כשם שמתענים ומתריעים על הגשמים כך היו מתענים על שאר הצרות", "...וכן מתענין על החולאים, כיצד, הרי שירד חולי אחד לאנשים הרבה באותה העיר כו".

ואף במצבים של סכנה רחוקה יותר, וכגון שבעלי חיים התחילו לאכול את התבואה, מבואר שגוזרים על כך תענית.

וביום התענית מבררים את כל מה שקורה בעיר אם זה בסדר, ומבררים את כל ענייני היהדות, וכמבואר בחז"ל שהיו מודיעים שכל מי שידע שיש איזה דבר הצריך תיקון יודיע, ועיין מגילה ל' ב' שמהבוקר עד חצי היום מעיינים במילי דמתא, ופרש"י מאספין בני אדם, ובודקין ומזהירין אם יש בידם עבירה ויחדלו, כדי שיתקבל התענית.

כאשר יש מצב כזה יש פה תביעה מאיתנו, והדין מחייב להתענות ולהתפלל ולברר, כמו שמבואר במשנה תענית ט"ו א' "סדר תעניות כיצד מוציאים את התיבה לרחובה של עיר כו", הזקן שבהן אומר לפניו דברי כבושין אחינו לא נאמר באנשי ניונה וירא אלהים את שקם ואת תעניתם אלא וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה ובקבלה הוא אומר וקרעו לבבכם ואל בגדיכם".

כך הוא הדין וכך מובן, רוצים מאיתנו משהו, עלינו לפשפש במעשינו, ולברר מה רוצים מעימנו.

ואמנם נכון שהיום שהדור חלש איננו מתענים על צרות, וגם אין בכוחנו לגזור תענית!.

אבל ח"ו שלא לחיות במצב כזה שלא שמים לב כלל שמדברים אלינו ושרוצים כאן משהו, והרבה מן הגורם לזה הוא מה שהתרגלנו להיות עסוקים בכל מה שקורה מסביב, טרודים במערכת הפרטים האם נותנים להתפלל או לא, האם אפשר ללמוד

---

¹ ובתענית גשמים יש בזה עוד סיבה שאומרים בשם החזו"א שגשמים במצבינו היום אינם חיי נפש, שהעולם לא בנוי דוקא על הגידול של הארץ, רוב הגידול של התבואה אינו מהארץ, זה לא שהחיים תלויים בגשם, גם אם זה עלול לגרום ליותר טירחא, להביא עם אניות מפה ומשם, החיים לא בנויים על התבואה המקומית שיקרא פיקוח נפש.

בחדרים ובישיבות, וכל כיו"ב, מסתובבים במערכת הזו וכל היום מתעסקים סביב ההפרעות שמסביב, שהם בעצמם גם כן גורמים ירידה ע"י המצב של הביטול תורה, וההגבלות גורמות חוסר שלווה, ועוד, **ושוכחים את העיקר, שמדברים כאן אלינו!**, זה נשלח משמים בעיקר אלינו, כל העולם רק טפל לישראל ולבני התורה.

ואף אם האמת היא שיש כאן קושי ברוחניות בגלל כל הנ"ל, אבל ודאי שאין זה מיקל את התביעה בשמים... והרי אם היו אלו גויים שהיו עושים צרות ליהודים כולם היו מבינים שזה חלק מהצרה, ומה שהכל נעשה על ידי יהודים..., וכן מה שלא לומדים ולא נותנים להתפלל, זה לא מוסיף זכויות, זה לא מיקל את המצב שלנו, אלא להיפך, גם לא לומדים כמו שצריך ולא מתפללים, אם היו לומדים כראוי לפחות היה מה שיגן.

מה אנחנו מחפשים

כעת בעומדינו לחפש מה רוצים מאיתנו, **אנחנו לא הולכים לחפש דבר מסוים, כי אנחנו לא צריכים לחפש**, זה לא שיש לנו איזה חמץ בערב פסח, שאולי נשאר משהו, זהו ה"חמץ" שנמצא עמנו כל השנה.

אבל דורשים מאיתנו **בכל הדברים להשתדל יותר**, מעט שימת לב תביא שיפור גדול, מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, ואין הכונה לעשות מהפיכות גדולות, אלא לחיות באוירה של חיזוק, שכל ההתנהגות אחרת, אדם שיש לו חולה בבית, הוא ממילא נעשה קצת יותר רציני בכל התחומים, מתפלל אחרת ומתנהג אחרת, ומשתדל אחרת, ואמנם בכל מקרה יש מקום ליצר הרע לקחת את הדברים בצורה שאיננה נכונה, כמו שיש שאם יש לו חולה הוא מאבד את שלוותו, וכבר לא יכול להתפלל וכבר לא לומד, ...אבל אדם רגיל שלא נכנס ללחץ מיותר, הוא מתייחס ברצינות, ואם יש לו צרה הוא מתפלל אחרת וחושב אחרת, וזה מה שלמעשה רוצים מאיתנו,

מי יכול לבטל את הגזירה אם לא הבני תורה שכח התורה והתפילה שלהם יכול לעזור הרבה יותר, וכמו שאמרו ילקוט שמעוני תהלים ובמדרשים על הפסוק "צינה

וסוחרה אמיתו - אמר רבי שמעון בן לקיש אני נעשה צנה לכל מי שהוא סוחר בתורה", מי שסוחר באמיתתה של תורה הוא גם עושה צינה ומגן לכל הדור, לזה מחכים בשמים לאלו שלומדים לכת תורתם ותפילתם.

החזון איש כותב שללמוד זה יותר מתענית וז"ל במכתב "צריך להשתדל בלימוד התורה כדי להרבות זכויות לכלל ולפרט וזה טוב מתענית וכיו"ב"

זה שאנשים לומדים תורה, ובפרט שלומדים בארבע אמות של הלכה, ועמלים בעומק הסוגיא עד שמבררים את הכל, ביני עמודי, זה המקום לפעול בשביל כל העולם, וכמו שאמרו בגמרא ברכות ח' א' ש"היכא דהוו גרסי" זהו יותר מכל בתי כנסיות ובתי מדרשות, זה הכח הגדול שיכול להשפיע ולעזור בעולם, וזה מה שמוסיף זכויות לכלל ולפרט.

יש כאן מצב שצריך לשים לב אליו, במקום לדבר על מה שקורה, להשתדל לדבר פחות, ולהיות יותר רציני, להתנהג כמי שנמצא בבעיה, ולא להתייחס בקרירות כאילו עולם כמנהגו נוהג, מעט יותר רצינות, מעט יותר לשים לב, להחליט שהיום אני לומד ולא מדבר על כל מה שקורה, היום אני מוסיף זכויות לכלל ולפרט, זה מה שמצפים מאיתנו, וזה טוב מתענית וכיו"ב.

"זכות התורה והתפילה"

שתי הנקודות העיקריות שצריך לשים לב שמחכים בשמים "זכות התורה והתפילה", לזה מחכים בשמים, להוסיף תורה להרבות זכויות לכלל ולפרט, למעט בדיבור בכל מה שקשור בענייני דיומא, איננו מדברים על "מהפכות" אבל לדעת שמצב הדור תלוי בנו, אם אנו נתייחס לתפילות וללימוד ביותר רצינות זה הזכות שלנו.

עלינו להתייחס למצב הזה כמו חולה שמחכים שיתרפא, ולא כהסתכלות חיצינית, לא להיות במצב שלא שמים לב שזה קשור אלינו כל כך, כשיש חולה כל אחד מבין שזה קשור אליו, אבל כשהצרה היא כללית זה נראה כאילו זה משהו עולמי,

חיצוני, ולא מספיק מתחברים לזה ולא מספיק מרגישים שצריך להוסיף זכויות לכלל ולפרט.

מה שרוצים מאיתנו להרגיש, כמו אדם שמרגיש שנמצא במצב מיוחד, שמשתדל בכל דבר יותר.

להתפלל

איתא בגמרא ברכות ל"ה ב' שהנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו גוזל אביו ואמו, גוזל אביו זה הקב"ה ואמו זה כנסת ישראל, ובירושלמי שם יש תוספת על הדברים הללו, "ואם אכלת וברכת כביכול משלך אכלת", אם בירך על האוכל הוא כביכול "שילם" על מה שאכל, וזו גם כוונת הגמרא שכשלא בירך הוא גוזל, משום שלוקח בלי לשלם, - יש כח שמוריד את השפע לעולם וזה מוריד מהזכויות של האדם אבל אם האדם בירך, הוא כאילו שילם, שבכח הברכה שלו החזיר את השפע.

כעין זה בתפילה, אדם שמתפלל על המשפחה שלו, אזי כשהצילו אותו מן השמים, בזכות התפילה שלו, הוא כאילו שילם, כך שאפילו מבחינה עניינית זה שווה לו.

טבע האדם שהוא רוצה לקבל את הכל מבלי לשלם, כאילו יש הרגשה יותר טובה כשזה מגיע באופן טבעי בלי לבקש, בלי להתפלל, אבל האמת שכשקיבל על ידי תפילה, הוא נשאר עם הזכויות שלו, הוא קיבל בזכות התפילה, אבל אם קיבל את זה בחסד, זה על חשבוננו, כמו שכתוב שבמקום סכנה אם הצילו אותו מנכים לו מזכויותיו.

ואמרו לעולם יבקש אדם רחמים עד שלא יחלה שאם חלה אומרים לו הבא זכות והיפטר, כל מי שמקדים בקשה להינצל מהמחלה זוכה שתתקבל תפילתו יותר, כמו שיותר קל לזכות שתישמר בריאותו, בשביל לחזק את הבריא מספיק משהו, לעולם תפילה מוקדמת מתקבלת יותר, הן מפני שמבקש לפני שמוכרח, והן מפני שקל יותר להנהיגו בדרך הטבע להינצל, מה שאין כן מי שמגיע ברגע האחרון שהוא

כבר מוכרח, וכבר נעשו דברים בעולם שצריך לשנותם בעבורו, ולא תמיד זכויותיו מספיקים לזה.

ומי שמתפלל על הכלל יש לו גם את זכות הכלל, וההצלה שלהם נזקפת לזכותו, וכתוב שפנחס השיב את חמתי מעל בני ישראל ולא כליתי וגו', לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, אברהם התפלל על סדום, וכן משה רבינו התפלל על כלל ישראל "ויחל משה", כל מי שמתפלל על המצב, גם אם הוא "מרגיש מובטח לגבי עצמו", אם התפלל יש לו את הזכות, כל הזכות שיש רחמים בעולם בגלל התפילות שלו זה הזכויות שלו.

אבל **לא לשכוח שיש פה "מצב מסויים", שתובעים מאיתנו**, פעם היהודים היו יותר קרובים להקב"ה והרגישו שמתעסקים איתנו, ובעת צרה נתאספו כולם וגזרו להתפלל ולהתריע בצום, והיום התרגלנו לסוג חיים שהכל כזה "מנהג העולם".

להתבונן

בשביל זה צריכים לשים לב, **לא צריך הרבה התבוננות בשביל לראות שעומדים כאן מן השמים עם המקל וכל פעם מנסים לעורר אותנו**, וכשמתחזקים קצת המצב נרגע ושוב חוזר.

חובתינו לצאת מהאדישות ולהתבונן מהתחזקות המחלה שיש כאן מידת "ארך אפים", ועלינו להתפלל על זה באמת כמתפללים על מי שכבר חולה, בידינו הדבר אם נתייחס לזה כראוי.

לא הכל אנחנו רואים בעיניים, נדמה לנו שהעולם חי כמוות שהוא חי אלפי שנים, ולא יודעים להרגיש את האמת שאם לא הזכויות שמגינות, אזי בכל יום העולם עומד ליחרב, וכמבואר במדרשים שאם היו יודעים כמה אף וחימה יוצא ורוצה להזיק לכל העולם, וזה נעצר בגלל זכויות שעוצרים ומגינים, וכמה יהא שמיה רבא עוצר, דהיינו הכח שנותנים בני ישראל בזכויותיהם לעזור להם, כדכתיב **"תנו עוז**

לאלקים", דהיינו שנגיע במעשינו הטובים שיאמרו בשמים - **"על ישראל גאותו"**, ועי"ז - **"ועוזו בשחקים"**, להסתכל על זה יותר ברצינות, כמו שעשו כלל ישראל, כל הדורות, שהכל עומד על כח התפילה.

לא לתת למצב ולהפרעות שמסביב להשכיח את הרצינות של הענין.

מצפים מאיתנו שאנחנו נבטל את רוע הגזירה, וכשחסר את כח התורה והתפילות, חלילה יש כח של קרבנות, וכמה קרבנות שמתייסרים בגלל זה, ובידינו להגן עליהם בכח התפילה אם נתפלל ברצינות יותר, דהיינו בהרגשה שאנחנו מבקשים רחמים, ולא כמקיימים מצוות תפילה בלבד, עלינו לדעת שבאמת יש פה מצב שמצריך רחמים, גם מי שחושב כביכול שהוא מבוטח, יש גם עליו דרישה משמים, כמו שרואים במהלך כל הדורות, שהבינו את המסר ומיד התחזקו, לשים לב בלימוד ובתפילה, ולכן להתייחס באופן כללי כמצב מעורר.

וז"ל רבינו יונה בשערי תשובה שער ב' "ואם לא ישוב האיש, מדרכו הרעה ביום רעה, והוכח במכאוב ולא שב עד המוכיחו, יגדל עונו ויכפל ענשו, הלא תראה אם המלך מיסר את מי אשר חטא לו ולא יוסר, יקשה מוסרו ויכביד עולו מאד, ואם לא ידע ולא יתבונן כי התלאות מצאוהו מפני חטאיו, אך יאמר ... בזאת יהיה קצף עליו מלפני ד'... עכ"ל, עיי"ש באורך.

בין אדם לחבירו

המשך דברי החזו"א במכתב שם "וכמובן על מנת לעשות רצונו כלומר דקדוק בשמירת לא תעשה, שזה יותר רגיל שאדם דש בעקיביו, וביחוד בין אדם לחבירו", עכ"ל.

בתוך כלל העניינים שאפשר להתחזק במצוות שבין אדם לחבירו יש ענין של "לדון לכף זכות", ושוב אין אנו מדברים כעת על **"עבודה"** והשקעה מיוחדת בתחום הזה, אבל לשים לב על עצמו להיות במצב של **"התבוננות"**, מעט התבוננות מסלקת

לפחות שמונים אחוז מהבעיות, ואמרו בגמרא ואתם כשם שדנתוני לכף זכות המקום ידין אתכם לכף זכות.

יש סיפור במדרש רבה פרשת נח פרשה ל"ג ופרשת בהר פרשה ל"ד שבימי רבי תנחומא היו צריכין ישראל לתענית שלא ירד גשם, באו לפני רבי תנחומא ואמרו לו שצריך לגזור תענית כדי שירדו גשמים, ורבי תנחומא גזר, ועבר היום הראשון והיום השני והיום השלישי ולא ירד גשם, נכנס רבי תנחומא ודרש להם, אמר להם **"בני התמלאו רחמים אלו על אלו והקב"ה מתמלא עליכם רחמים, לכו ועשו צדקה וחסד"**, הלכו לחלק צדקה לעניים, קם אדם אחד ולקח מה שהיה לו בתוך ביתו ויצא לחלק לעניים, פגעה בו גרושתו ואמרה לו זכה בנתינת צדקה לאשה זו שמהיום שיצאתי מבייתך לא ראיתי טוב, כיון שראה אותה ערומה ובצרה גדולה נתמלא עליה רחמים ונתן לה על שום ומבשרך לא תתעלם, ותוך כדי שהציבור מחלקין צדקה לעניים ראו את אותו אדם אחד נותן מעות לגרושתו, באו לפני רבי תנחומא ואמרו לו מה אנחנו יושבים כאן באסיפת התענית לחפש מה לתקן, כשיש כאן עבירה שכזו, אמר להן מה ראיתם, אמרו לו ראינו אדם פלוני נותן מעות לגרושתו, שלח אחריו והביאו לתוך אסיפת הציבור, אמר לו מה היא לך זו, אמר לו גרושתי היא, אמר לו מפני מה נתת לה מעות, בני אתה הרי יודע שהעולם נמצא בצער והבריות בצער והלכת ודיברת עם גרושתך ולא עוד אלא שנתת לה פרוטות, ואלמלא שאתה חשוד עליה לא היית נותן לה פרוטות, אמר לו אותו אדם: רבי, הלא כך דרשת ומבשרך לא תתעלם ואתה אמרת שכל הציבור יצאו ויחלקו צדקה, וכשעמדתי לעשות המצוה ראיתי אותה בצרה והתמלאתי עליה רחמים, באותה שעה הגביה רבי תנחומא פניו כלפי מעלה ואמר רבון על העולמים מה אם זה שאין לה עליו מזונות ראה אותה בצרה ונתמלא עליה רחמים אתה שכתוב בך חנון ורחום ואנו בני ידידיך בני אברהם יצחק ויעקב על אחת כמה וכמה שתתמלא עלינו רחמים, מיד ירדו גשמים ונתרוה העולם, ע"כ.

רואים שבפעולה אחת של לפנינו משורת הדין אפשר לשנות ולהציל את כל העולם, ורואים גם שמה שאמרו שם להתחזק בזמן הצרה זה בחסד, ושוב יש להבהיר שלא אמרנו כעת ללכת ולחפש חסדים, אלא לחיות במצב של התעוררות, מצב של צרה.

איתא בחז"ל **כשבני אדם נוהגים חסד זה עם זה, נוהגים כן עמם מן השמים**, והרבה עובדות שנגאלו מצרתם בזכות גומלי חסדים, ואמרו במדרש שוח"ט פס"ה מי שהוא גומל חסדים יהא מבושר שתפלתו נשמעת ואמרו ב"ב י' א' כל צדקה וחסד שישראל עושין שלום גדול ופרקליטין גדולים ביניהם לאביהם שבשמים.

מבואר בחז"ל שמן השמים מתנהגים עם האדם כפי שהוא מתנהג עם חבריו כך מתנהגים איתו מן השמים, והדבר מבואר בהרבה מקומות כמו שאמרו במדה שאדם מודד בה מודדין לו, למי נושא עוון למי שעובר על פשע, הואיל ולא מוקים במיליה לא תקומו בהדיה, כעובדא דרהבדר"י בתענית.

להתקדם עוד "קצת" בכל התחומים, בין אם זה לעזור, בין אם זה לדון לכף זכות, בין אם זה להתפלל על חבריו, להרגיש את עצמו שיש פה מקל ביד, **וכל זה גם מי שחושב על עצמו שהוא מבוטח, מלבד מה שאף אחד לא מבוטח**, דורשים מאיתנו לדאוג לכלל ישראל, כל מי שיקבל לעצמו בזכות התפילה ירויח, וכל מה שמציל בזכות תורתו ומעשיו יזקף לזכותו.

עוד יש להעיר מכלל ענייני בין אדם לחבריו שאנשים שצריכים ליזהר ולא נזהרים, אין שום היתר כזה שהרי יותר יש לו ליזהר שלא יזיק משלא יזק, אדם שצריך ליזהר חובתו ליזהר.

כתוב בשמואל "החפץ לד' בעולות וזבחים כשמוע בקול ד' הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים", אדם חושב להדר ולהתפלל בציבור כדי שיהיה לו זכות הציבור, ומתאמץ לשם שמים למרות שאיננו מרגיש טוב כל כך, והכל כדי שתפילתו תתקבל יותר טוב, והנה הנביא אומר לנו **שהתפילה מתקבלת יותר כאשר עושים רצון ד'**, ולעומת זה אדם שנשאר בבית להדר במצוות ד' לא יתכן שיפסיד מעלת תפילתו בגלל זה, ואדרבה אם ילך לבית הכנסת במקום שעלול להזיק, יש לחשוש מאוד שזה יהווה קטרוג עבירו, למה באת למקום הזה נגד רצון ד'.

ההידור האמיתי הוא בקיום רצון ד'.

העיקר לתקן

ברצוננו להזכיר כאן ענין של שמירה, אבל יש להקדים שיש התופסים את ה"סגולה", וכל ההתעוררות להתפלל ולהתחזק נשכחת, ולכן יש להקדים שלא לשכוח את העיקר.

ומצינו בזהר², על עיר אחת שהי' בה מגיפת דָּבָר והיו האנשים מתים, והגיע לשם רב אחא וביקשוהו להצילם, ואמר להם בואו ונלך להתפלל בבית הכנסת לבטל

---

² וזה לשון הזהר חדש דף ק' ע"ב: א"ר פנחס זמנא חדא הוינא אזלי בארחא וערעית ביה באלהו [פעם הלכתי בדרך ופגשתי את אליהו הנביא] אמינא ליה לימא לי מר מלה דמעלה לברייטא [אמרתי לו יאמר לי מר דבר שמועיל לבריות] אמר לי קיים גזר קוב"ה [ברית כרת הקב"ה] ועאלו קמיה כל אינון מלאכי דממנן לאדכרא חובי דבר נש [ונכנסו לפניו כל המלאכים הממונים להזכיר חטאי בני אדם] די בעדנא דיזכרון בני אנשא קרבניא דמני משה ושוי לביה ורעותיה בהו דכולהו יזכרון ליה לטב [ומהו הברית שכרת הקב"ה וגזר על המלאכים האלו שכאשר יזכירו בני אדם הקרבנות שכתב משה בתורה ויכין לבו ורצונו בהם, יזכירוהו כולם לטובה], ועוד בעדנא דייערע מותנא בבני אנשא [ועוד שבזמן שתהא מגיפה בבני אדם] קיימא אתגזר וכוזאזא אעבר על כל חילא דשמיא [נכרת ברית ויצא קול כרוז צבא השמים] דאי ייעלון בנויה בארעא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויימרון ברעות נפשא ולבא עניינא דקטרת בוסמין דהוו להו לישראל דיתבטל מותנא מנייהו, [שאם יכנסו בניו של הקב"ה בארץ לבתי כנסיות ובתי מדרשות ויאמרו ברצון הנפש והלב עניני קטרת הסמים שהיו בני ישראל מקריבים שתבטל המגיפה מהם], ר' אחא אזל לכפר טרשא אתא לגבי אושפיזיה לחישו עליה כל בני מתא אמרו גברא רבא אתא הכא ניזיל לגביה [רבי אחא הגיע לכפר טרשא ונשמע הקול בכל בני העיר שבא אדם גדול לכאן ואמרו באו נלך אליו], אמרו ליה לא חס על אובדנא, [אמרו וכי לא תחוס עלינו שאנחנו מתים ואובדים מן העולם], אמר להו מהו אמרו ליה דאית שבעה יומין דשארי מותנא במאתא וכל יומא אתתקף ולא אתבטל [שאל אותם מהו, אמרו לו שיש כבר שבעה ימים שהתחיל דבר ומגיפה בעיר וכל יום מתחזק יותר ולא נגמר], אמר להו ניזיל לבי כנישתא ונתבע רחמי מן קדם קב"ה [אמר להם נלך לבית הכנסת לבקש רחמים מאת השם] עד דהוו אזלי אתו ואמרו פלוני ופלוני מיתו ופלוני ופלוני נטו למות [בעוד שהם הולכים באו לספר שהמגיפה מתחזקת פלוני ופלוני מתו, פלוני ופלוני נטו למות], אמר להו ר' אחא לית עתא לקיימא הכי דשעתא דחיקא [אמר להו רב אחא אם כך אין הזמן לעמוד כך מפני שהזמן דחוק וחייבים לעצור המגיפה מיד], אבל אפרישו מנכון ארבעין בני נשא מאינון דזכאין יתיר [לכן הפרישו מאתכם ארבעים אנשים שהן היותר צדיקים בעיר] עשרה עשרה לארבעה חולקין ואנא עצמון, עשרה לזוייתא דמאתא ועשרה לזוייתא דמאתא וכן לארבעה זוייתא דמאתא [עשרה עשרה לכל פינות העיר ואני אתכם] ואמרי ברעותא דנפשכון עניינא דקטרת בוסמין דקב"ה יב למשה ועניינא דקרבנא עמיה [ותאמרו ברצון הנפש ענין פרשת קטרת הסמים שהקב"ה נתן למשה וענין הקרבנות שעם הקטרת] עבדו כן תלת זמנין ואעברו בכל מאתא לארבעה זוייתא והוו אמרין כן [עשו כך שלש פעמים וסובבו את כל העיר לארבע פינותיה ואמרו כך], לבתר אמר להו ניזיל לאינון דאושטיו למימת [ואח"כ אמר להם נלך אצל אלו שנטו למות] אפרישו מנייכו לבתיהון ואמרו כדן [תשלחו מאתכם אנשים שיכנסו לבתים של אלו ושיאמרו ענין הקטרת באופן הנ"ל] וכד תסיימו אמרון אלן פסוקיאי [וכשתסיימו תאמרו פסוקים אלן] ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו' ויקח אהרן וגו' ויעמוד בין המתים וגו' וכן עבדו ואתבטל מנייהו [וכן עשו ונתבטלה המגיפה מהם] שמעו ההוא קלא דאמר סתרא סתרא קמייתא אוחילו לעילא דהא דינא דשמיא לא אשרי הכא דהא ידיע לבטלא ליה [שמעו

הגזירה, ועוד הם מדברים הגיעו שמועות על פלוני שמת ועל פלוני שנוטה למות, אמר להם אם המצב בהול ראוי לעשות את הסגולה של אמירת פרשת הקטורת לעצור את מכת הדבר, אחרי שנעצרה המגיפה באו ואמרו לו בחלום כי מכיון שלא החזיר אותם בתשובה הרי לא הצלת אותם מהסיבה שהביאה עליהם את המגיפה, והחזירם בתשובה וקראו לעיר מתא מחסיא, העיר שחסו עליה משמים, [והובא כל המעשה הנזכר בזוהר בהרחבה, בהערה].

רואים שגם כאשר היה לו את הסגולה בידים אמר שצריך ללכת להתפלל, ורק כשהיה המצב לחוץ השתמש בכח הזה, סגולה עוזרת לשמור בינתיים את המצב, שיהיה אפשר להתמודד, לתקן, אבל זה לא פותר את הבעיה.

שיר של פגעים

החזון איש כותב במכתבו (קוב"א ח"א ר"ד) כשהיה את ההפגזות "תהא רגיל בשיר של פגעים, יעוי' שבועות ט"ו", זה שיר של שמירה מנזקים, ומבואר בשבועות שם מהו שיר של פגעים "ת"ר ... ושיר של פגעים... ואומר יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן עד כי אתה ד' מחסי (עליון שמת מעונך, - הגר"א מוחק תיבות אלו ועי' להלן), וחוזר ואומר מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, ד' מה רבו צרי עד לד' הישועה על עמך ברכתך סלה".

מבואר במדרש תהלים שכשמשנה רבינו עלה לשמים אמר שיר של פגעים, וכן כשיעקב נסע ללבן ברכוהו אביו ואמו, מזמור זה.

קול שמודיע למלאכי החבלה תשארו במקומכם למעלה כי נתבטלה הגזירה ודין שמים אינו שורה כאן שבני העיר ידעו לבטל אותה [חלש לביה דרבי אחא אדמוך [נחלש לבו של ר' אחא ונרדם] שמע דאמרי ליה כד עבדת דא עביד דא [שמע שאומרים לו כמו שעשית זאת תעשה גם את זה] זיל ואימא לון דיחזרון בתשובה שלימתא, [לך אמור להם שיחזרו בתשובה שלימה] וקבילו עלייהו דלא יתבטלון מאורייתא לעלם [וקיבלו על עצמם שלא יתבטלו מן התורה לעולם] ואחליפו שמא דקרתא וקארו לה מאתא מחסיא [והחליפו שם העיר מכפר טרשא וקראו לה עיר שחסו עליה מן השמים].

ואמירת הפסוקים האלו עדיפא מסגולה, כי יש בכח התפילה הזו זכות ששומרת עליו, ומי שנאלץ להכנס למקום שיש בו יותר סיכון, יכול לומר פסוקי השמירה, למשל אדם שנכנס למקום שמחה או ביקור חולים וכיוצ"ב, שיש בו יותר סיכון, או לנסיעה שרבים הנוסעים, יאמר תחילה או בזמן שנזכר יושב בסתר וגו', עד כי אתה ד' מחסי, וזה כולל תיבות אלו עד חצי הפסוק, כן כתב הריטב"א שקבלה בדינו שזה ששים תיבות, וכן כתב באבודרהם בקריאת שמע שעל המיטה שיש באמירה זו ששים תיבות, ומבואר שאמר רק חצי פסוק, מיהו אין מניעה להמשיך עד סוף הפסוק או סוף הפרק.

כתוב בגמ' בשבועות שם שאחרי שיש מכה אסור להזכיר את הפסוקים הללו, להתרפאות בכח הפסוקים, רק כשמירה להגנה, ובגמרא שם מוזכר גם את הפסוקים של ד' מה רבו צרי, שהוא פרק ג' בתהלים, אבל לא נראה שזה השיר של פגעים, אלא מיושב בסתר עד כי אתה מחסי, שו"ר דבירושלמי מבואר שגם פרק ג' בכלל שיר של פגעים, וציין לזה בפירוש ר"ח בגמרא שם.

וכתוב שזה הסיבה שאומרים את זה במוצ"ש, משום שהוא שיר שמגן מפגעים, ובשבועות אמרו שם שרבי יהושע בן לוי היה אומר שיר של פגעים כשהלך לישון, כדי להגן.

ואמנם ההשתדלות בענין הסגולי אינה פוטרת מכלום, כי זה לא עיקר מה שדורשים מעימנו, מה שדורשים זה רק תורה ותפילה, וכן בבין אדם לחבירו, להרגיש במצב של חיזוק והתעוררות.

הקב"ה יעזור שנזכה לעשות רצונו.

